

Spletišče Evropske mreže za primerjalno literarno vedo

Aleš Vaupotič

Malgajeva 15, SI-1000 Ljubljana

ales@vaupotic.com

Spletišče Evropske mreže za primerjalno literarno vedo (Réseau Européen d'études littéraires comparées/European Network for Comparative Literary Studies), ki je bilo predstavljeno na konferenci v Clermont-Ferrandu in je javno dostopno na spletnih naslovih <http://eurlit.org>, <http://eurolit.net>, <http://reelc.net> in <http://encls.net>, je nastalo v produkciji Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na sestanku izvršnega odbora REELC/ENCLS v Firencah septembra 2005 so predstavniki slovenske komparativistike prevzeli obveznost, da se na ZRC SAZU vzpostavi spletišče Mreže. Projekt je na pobudo in z organizacijsko podporo Jole Škulj (ZRC SAZU) zasnoval in izvedel spletni urednik REELC/ENCLS Aleš Vaupotič v sodelovanju z Računalniškim centrom ZRC SAZU, kjer sta pri projektu nudila ključno tehnično podporo za realizacijo Uroš Parazajda in Robert Valentak. Vizualno podobo spletišča je pripravila Narvika Bovcon.

Izvedba spletnega mesta je za temeljno vodilo sprejela ugotovitev, da humanistika (in z njo v precejšni meri literarna veda) pravzaprav premalo izkorišča potenciale informacijskih tehnologij, čeprav te v znanostih – tesneje povezanih z računalniškimi orodji že zaradi lastnih raziskovalnih metod – omogočajo dvoje: tako rekoč neomejeno razširjanje znanstvenih dognanj, ki zato aktivno stopijo v raziskovalno polje (seveda, »neomejeno« v smislu zmožnosti, da raziskovalec sam v veliki meri določa javno dosegljivost svojih publikacij), in »pospešeno« (v smislu teorij Viléma Flusserja¹) mišljenjsko obvladovanje raziskovane materije s pomočjo uporabe algoritemskih orodij za pregledovanje – seveda ne »pravo« branje – tekstov. Morda je kritična drža do tehnike v humanistiki delno upravičena, vendar pa se po drugi strani nedvomno kažejo pozitivne plati tako algoritmične obdelave podatkov kot uporabe interneta kot tistega medija, ki je izničil razdalje in povezal ves svet v terminalni točki realnega časa (koncept Paula Virilia).²

Spletno mesto REELC/ENCLS se zato ponuja kot aparat, ki omogoča evropski komparativistiki temeljno zbirko dejstev in posameznih vsebin, nekakšno banko osnovnih tekočih podatkov, kamor sodijo tako objavljanje informacij, relevantnih za stroko, torej najave dogodkov, kot tudi objavljanje besedil, ki se neposredno nanašajo na predmet raziskova-

nja, na literarne pojave, v obliki razprav in denimo kritičnih komentarjev k že obstoječim objavam na spletišču. Po drugi strani je celotno spletišče zasnovano na tehnologiji podatkovnih zbirk, kar omogoča zelo učinkovito »brskanje« po celoti ali po delih podatkovne zbirke spletišča.

Trenutno vzpostavlja spletišče REELC/ENCLS bazo podatkov aktualno dejavnih raziskovalcev s področja primerjalne književnosti. Prijava v sistem je odprta za vse, ki želijo predstaviti svoje raziskovalno delo komparativistični javnosti. Na straneh so objavljene napovedi ter predstavitve vseh vrst komparativističnih dogodkov, od konferenc in drugih srečanj do novih publikacij in razpisov za raziskovalna mesta. Vsebuje tudi stran, namenjeno predstavitvam institucij primerjalne književnosti, npr. nacionalnih združenj literarnih komparativistov, oddelkov na fakultetah, znanstvenih založb itd. Poseben segment strani predstavlja javen spletni »forum«, ki bi lahko postal pomemben poligon za izmenjavo stališč in mnenj in ki je glede razvoja odprt najrazličnejšim modifikacijam, npr. tematskim zbiranjem forumskih tem, kot tudi ustvarjanju delno zaprtih skupin, ki lahko del komunikacije omejijo na člane skupine, drugi del pa objavijo javno. Poleg posebne strani, posvečene iskalniku, je bila razvita še javno dostopna spletna knjižnica, ki v testni različici že deluje – v zbirko spletišča REELC/ENCLS je namreč mogoče vnesti celotne publikacije, od člankov do monografij in zbornikov, ki se pod vsakič določenimi pogoji ponudijo na ogled strokovni javnosti. Gre seveda za digitalizirano knjižnico, ki je (npr. v »pdf« formatu) v celoti odprta računalniškemu brskanju po besedilih v objavljenih datotekah.

S tem se spletišče evropske komparativistične mreže odpira v prihodnost, ki jo lahko nakazuje denimo iniciativa Creative Commons (<http://creativecommons.org/>), Slovenska različica je Ustvarjalna gmajna na <http://creativecommons.si/>) in njena na akademski kontekst razširjena veja Science Commons (<http://sciencecommons.org/>), ki se dotika vprašanj komunikacije med institucijami iste ali povezanih disciplin.³ Odpira se vprašanje kroženja informacij – npr. razprav – onkraj tiskanih knjig. To seveda ne pomeni, da bo treba v prihodnosti brati knjige z ekrana, pomeni pa lažjo dostopnost najnovejših raziskav tudi zunaj največjih znanstvenih središč.

Spletišče REELC/ENCLS torej deluje in vabi k sodelovanju vse udeležence, povezane s primerjalno književnostjo po Evropi, pa tudi zunaj nje, ter vse, ki se temu področju resno strokovno posvečajo. Nekateri deli spletišča so skrbno redigirani, npr. napovedi dogodkov in novih publikacij – zanje skrbi uredništvo z razvijajočo se mrežo regijskih urednikov –, drugi pa so tako rekoč povsem odprti za prosto komunikacijo v decentralizirani mreži. Naj za sklep zapišem povabilo k sodelovanju, tako s posameznimi prispevki kot s strokovnimi predlogi in željami za dodatne ali

spremenjene načine posredovanja komparativističnih informacij. Spletišče je živ organizem, ki se želi prilagajati »digitalni skupnosti«, ki ima interes za njegovo uporabljanje, zato REELC/ENCLS nagovarja vse, da se s predlogi in komentarji – seveda tudi v primeru morebitnih težav – obrnejo na spletnega urednika (eurolit@vaupotic.com).

OPOMBE

¹ Flusser, Vilém. *Digitalni videz*. Ljubljana: Študentska založba, 2000.

² Virilio, Paul. *Hitrost osvoboditve*. Ljubljana: Študentska založba, 2000.

³ Prim. Wilbanks, John & Boyle, James. »An Introduction to Science Commons.« URL: http://sciencecommons.org/wp-content/uploads/ScienceCommons_Concept_Paper.pdf, 8. 11. 2007.

December 2007